

A stylized, dark purple leaf graphic with a stem and several smaller leaves, set against a light gray background. The leaf is positioned on the right side of the frame, with the stem extending towards the left.

1 Uskontotiede

Johdattavat kysymykset

- Millainen on uskontotieteen luonne?
- Mihin uskontotieteellisellä tutkimuksella pyritään?
- Mitkä ovat uskontotieteen tutkimusalat?
- Mitä nykyinen uskontotutkimus korostaa?

Uskontotiede

- humanistinen ja yhteiskunnallinen tieteenala
- monitieteellistä tutkimusta
- tutkimuksen mahdollisia tavoitteita:
 - a) **selittävä tutkimus**
selittää uskonnollisia ilmiöitä erilaisten teorioiden avulla
esim. evoluutioteoria, kognitiiviset teoriat
 - b) **ymmärtävä tutkimus**
pyritään ymmärtämään syvällisesti uskonnollista yksilöä tai yhteisöä
esim. antropologinen tutkimus
 - c) **kriittinen tutkimus**
tarkastelee kriittisesti uskontoon liittyviä rakenteita ja käytänteitä
esim. feministinen uskonnontutkimus

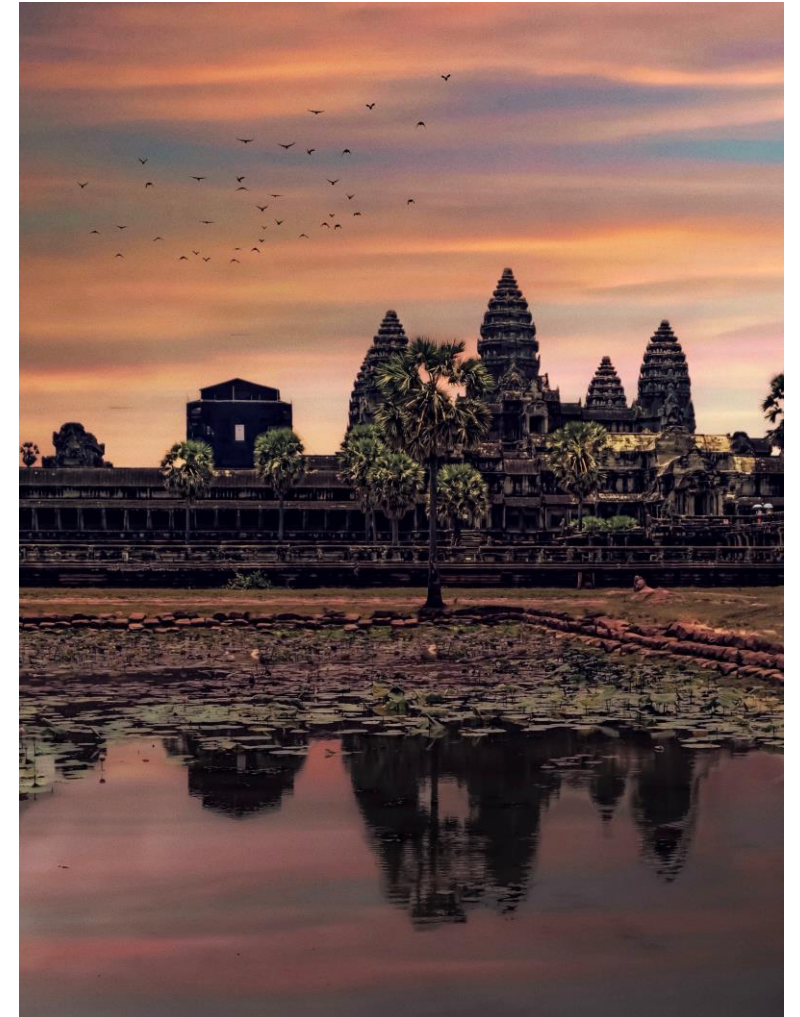
Uskontohistoria ja uskontofenomenologia

Uskontohistoria

- tutkitaan uskontoa eri aikakausina
- esim. uskonnon syntyprosessit, uskonnon opin kehitys
- analysoidaan esim. vanhoja tekstejä
- lähitieteitä arkeologia, kielitiede

Uskontofenomenologia

- tutkitaan, miten uskonto ilmenee kulttuurissa, yksilön ja yhteisön elämässä
- vertaillaan uskontoja, katsomuksia tai uskonnon kaltaisia ilmiöitä toisiinsa
- tietoa hankitaan esim. haastattelujen ja havainnoinnin avulla

Uskontososiologia ja uskontopsykologia

Uskontososiologia

- tutkitaan uskonnon ja yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta
- esim. miten yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset vaikuttavat yksilöihin ja yhteisöihin
- tietoa hankitaan esim. kyselyjen ja haastattelujen avulla

Uskontopsykologia

- selitetään uskonnollista ihmistä psykologian ja sosiaalipsykologian teorioiden avulla
- esim. uskonnolliset kokemukset, roolit
- tietoa hankitaan esim. fysiologisten mittalaitteiden, haastattelujen ja kyselyjen avulla

Uskontoantropologia

- tutkitaan uskonnon ilmenemistä yhteisöissä
- esim. rituaalit
- uskontoetnografinen kenttätyö osa tutkimusta
- tietoa hankitaan kenttätyössä esim. havainnoimalla ja haastattelemalla

Uskontotieteen uudet suuntaukset

- tutkimuksessa siirrytty fenomenologisesta otteesta sosiologiseen
- kyse uskontotutkimuksesta, ei pelkästään uskontojen eri piirteiden tutkimuksesta
- uskonto ymmärretään hyvin laaja-alaisesti
- tutkimus pyrkii vuorovaikutukseen yhteiskunnan ja kulttuurin kanssa
- julkisuudella vaikutusta tutkimuskohteisiin

Keskeiset käsitteet

- kognitiivinen uskontotiede
- uskontohistoria
- uskontofenomenologia
- uskontososiologia
- uskontopsykologia
- uskontoantropologia
- uskontoetnografia
- uskontotutkimus